

FOR GRUNDSKOLEN

Gennem analyse af autentisk kildemateriale giver indholdet i denne kildekritiske øvelse en alternativ og inspirerende indgang til historien.

HVORDAN OPFYLDER INDHOLDET KRAVENE TIL UNDERVISNINGEN?

Den kildekritiske øvelse henvender sig til historieundervisningen på mellemtrinnet og i udskolingen. Indholdet harmonerer med Forenklede Fælles Mål; der arbejdes med originale kilder, eleverne analyserer og vurderer kilderne og får forståelse for historiske sammenhænge, der supplerer det kronologiske overblik.

Disse små kildesamlinger kan anvendes som supplement til forløb indenfor større temaer, f.eks. 2. verdenskrig. Til hver kildesamling er der dels en tematekst, der sætter kilderne ind i den historiske kontekst, dels arbejdsspørgsmål til kilderne.

KILDER OG KILDEKRITIK

For at skabe dialog og inddrage eleverne i arbejdet med originalt kildemateriale vil det være en fordel, hvis der i klassen debatteres hvad en kilde er, hvad en kilde kan bruges til, og hvorfor det er vigtigt at forholde sig kritisk til den/dem. Til denne del af øvelsen, kan Rigsarkivets faktaark om kildekritik med fordel anvendes. Se [Rigsarkivets fakta-ark om kildekritik](#)

Hvis eleverne mangler kildekritiske færdigheder, har Rigsarkivet lavet en vejledning: Den lille Guldbog, som indfører eleverne i kildekritikkens grundbegreber. Vi opfordrer til, at arbejdet med kilderne begynder med, at eleverne læser Den lille Guldbog. De kan også slå op i denne løbende.

Se [Den lille guldbog om kildekritik](#)

Rigsarkivet har desuden lavet små film om kildekritik, der fortæller om de kildekritiske grundbegreber:

Se [Beretningen om skibet på Skanderborg sø](#) og [Rubberstrup Pokalfinale](#)

ARBEJDSSPØRGSMÅL

Der er lavet spørgsmål til kilderne, som harmonerer med Forenklede Fælles Mål, idet der lægges op til analyse og vurdering af historiske sammenhænge og problemstillinger – og sammenhængsforståelse i samspil med det kronologiske overblik.

Arbejdsspørgsmålene opererer på forskellige taksonomiske niveauer, så der veksles mellem redegørende, analyserende og vurderende spørgsmål. Der kan derfor arbejdes differentieret med enkelte eller alle spørgsmål.

INDLEDENDE DIALOGSKABENDE SPØRGSMÅL:

- 1) Hvad er kilder?
- 2) Hvad skal vi bruge kilder til?
- 3) Hvorfor skal vi forholde os kritisk til dem?
- 4) Hvorfor er historien vigtig?
- 5) Hvad skal vi bruge historien til?

SPØRGSMÅL TIL KILDEN

- 1) Hvad er det for en kilde?
- 2) Hvornår er kilden skrevet?
- 3) Hvem er kilden skrevet til/Hvem er modtageren?

ARBEJDSSPØRGSMÅL TIL KILDEN

- 1) Hvor mange jødiske børn kommer ifølge avisudklippet til Danmark?
- 2) Hvem har udvalgt de jødiske børn?
- 3) Hvor skal de hen efter deres ophold i Danmark?
- 4) Hvad betyder det, når der står, at deres ophold i Danmark "kun er af midlertidig Art"? Hvorfor tror I, at avisen skriver det?
- 5) Hvilket indtryk får I af, hvad børnene skal i Danmark?
- 6) Avisen skriver, at det ikke har været vanskeligt at "*faa Hjemmene til at aabne Dørene for Børnene*". Hvad menes med det? Hvorfor tror I, at journalisten skriver sådan?

VURDERING AF KILDEN

- 1) Hvad var formålet med at skrive kilden?
- 2) Kan vi stole på, hvad der står i kilden? Hvorfor/hvorfor ikke?
- 3) Diskutér om ophavsmanden/kvinden (forfatteren) kan have en interesse i, at fremstille situationen på en bestemt måde?
- 4) Synes du at kilden er troværdig? Hvorfor/hvorfor ikke? Giv eksempler.
- 5) Hvad kan kilden bruges til?

SKAB EGNE FORTOLKNINGER AF HISTORIEN

Til supplerung af arbejdsopgøvelserne vil Rigsarkivet opfordre til at benytte muligheden for at remediere kilderne og deres indhold og dermed skabe en egen fortolkning af historien. Herved træner eleverne deres færdigheder i at formidle historisk indsigt på forskellige måder og begrunde dem. Dette kan gøres som fx en wiki, en video eller egne tidslinjer, der fx kan skabes med Tiki-Toki.

Ved at kombinere historiske og digitale færdigheder bliver eleverne desuden mere bevidste brugere af nettets mange informationer, der, som alle kilder, skal bruges kritisk og med omtanke. Derudover får de en styrket forståelse af, at alle de udlægninger af historien, de møder på tryk, på film eller på nettet, er fortolkninger af de originale kilder. Og de øver sig i selv at undersøge kilderne, reflektere over indhold og udsagn og bruge denne viden til skabe fortolkninger af historien, fortolkninger, der kan deles med andre.

Vi håber, at forslagene kan gøre eleverne endnu mere bevidste om, at det er mennesker, der skaber og tolker historien – og hvor spændende det er at gå på opdagelse i de originale kilder.

Skriv gerne til os og fortæl, hvordan I har anvendt materialet: skoletjeneste@sa.dk